

Dětské cimbálové muziky jihovýchodní Moravy

CM ZUŠ Klobouky u Brna

Petr Číhal

Základní umělecká škola Klobouky u Brna byla založena v roce 1995, kdy se osamostatnila v rámci ZUŠ Hustopeče, již byla dlouholetou pobočkou. První zmínky o zdejším hudební vzdělávání však sahají již do 30. let minulého století. Svým žákům nabízí škola v současnosti výuku v hudebním a tanečním oboru.

U založení školní cimbálové muziky v roce 1997 stála pedagožka smyčcového oddělení Ludmila Nováková spolu s Jindřichem Demelou, současným ředitelem školy, který působil dalších dvacet pět let jako její vedoucí. Původní pětičlenná nástrojová sestava (dvoje housle, kontry, cimbál, violoncello) byla postupně doplněna během dvou školních let o jedenáct muzikantů.

Již od počátku se cimbállovka podílela na kulturních akcích školy a města a dostávala se do povědomí v celém hanákoslováckém regionu. V roce 1999 vystupovala na folklorním festivalu Kraj beze stínu v Krumvíři (dodnes pravidelně na tomto festivalu účinkuje) a o rok později postoupila do oblastního kola soutěže základních uměleckých škol. Avšak vysoký počet mlad-

cimbállovka umístila na 3. místě v ústředním kole soutěže ZUŠ v Břeclavi a mladší muzika získala v této soutěži čestné uznání. Starší sestava pak vystupovala na MFF Strážnice v pořadu Zahrajte nám, muzikanti, vesele, v níž vyhrál pěveckou soutěž Martin Husák, tehdejší žák kloboucké zušky a současný vedoucí muziky. Zároveň to byl rok, kdy se starší skupinka rozloučila se svým působením na ZUŠ a přijala název Primáš, pod kterým vystupuje dodnes. Následující tři roky tak existovala na půdě školy opět pouze jedna cimbállovka. Z jejích úspěchů můžeme zmínit 3. místo v ústředním kole soutěže ZUŠ v Kyjově v roce 2009. Pod názvem Strunka pak působí od roku 2011 a pod hlavičkou kloboucké zušky hrála až do roku 2013.

Cimbálová muzika, Klobouky u Brna, 2019. Foto: archiv ZUŠ Klobouky u Brna

ších žáků vedl v roce 2002 k založení další cimbálové muziky, čímž na zušce působila až do roku 2006 paralelně starší i mladší cimbállovka. Obě se zapojily jak do vlastních školních aktivit (vystoupení k výročí školy, vánoční koncerty), tak do kulturních akcí v regionu, jako jsou stavění máje, slavnosti vína a burčáku, vernisáže apod. Kromě toho se obě muziky prezentovaly na přehlídce dětských cimbálových muzik v Dubňanech v roce 2004. Zajímavou zkušeností bylo pro starší muziku v témže roce doprovázení bo-leradských ochotníků v divadelním pásmu Zarážení hory v Bořeticích.

Obě muziky začaly spolupracovat též s dětským folklorním souborem Pantlička z Krumvíře. V roce 2006 se starší

V roce 2009 pak byla založena další, v pořadí již třetí dětská cimbálová muzika, kterou nejprve vedla dva roky Ludmila Nováková a poté ji převzal Jindřich Demela. Postupně se zapojila do hudebního provozu školy a ostatních akcí, např. do Klobouckých folklorních slavností nebo přehlídky dětských cimbálových muzik Vzpomínka na Josefa Košuliče v Mikulově. Od roku 2015 se začalo personální obsazení muziky proměňovat, protože byli do ní začleněni od 4. ročníku všichni žáci smyčcového oddělení s povinností navštěvovat komorní nebo souborovou hru, což s sebou neslo úskalí v podobě rozdílné hráčské úrovně jednotlivých žáků. Začínali odcházet starší žáci na jiné typy škol a na jejich místo nastoupili

Cimbálová muzika se svým vedoucím Jindřichem Demelou, v roce 2012

mladší. V prvním covidovém roce 2020 se život muziky doslova zastavil, a tak o rok později zůstalo pouze pět členů. V roce 2022 předal Jindřich Demela vedení cimbállovky již zmíněnému pedagogu a houslistovi Martinu Husákovi, avšak zůstal mu dále nápomocen radami a zkušenostmi. Zároveň vznikla zcela nová sestava muziky, v historii ZUŠ již čtvrtá. Její primášskou je v současnosti Karolína Hanzalová. Cimbállovka spolupracuje s dětskými folklorními soubory Pantlička z Krumvíře a Vrbásek z Klobouk u Brna. Podobně jako předešlé muziky se aktivně zapojuje do zdejšího kulturního dění. Výjimečným počinem pak byla společná hra všech bývalých a současných členů jednotlivých muzik při koncertu k 30. výročí založení ZUŠ dne 29. května letošního roku.

Písňový repertoár muziky vychází především z domácího regionu Hanáckého Slovácka, který je čerpán převážně ze sbírky Hynka Bíma. Dále jsou v menší míře zpracovávány písně z Podluží, případně z dalších podoblastí Slovácka či vybraných slovenských etnografických regionů. Pro nácik nových písní muzika používá jednoduchý notový zápis spočívající v záznamu prvního a druhého hlasu s uvedením harmonických značek.

Za téměř třicet let existence cimbálové muziky ZUŠ Klobouky u Brna jí prošlo bezpočet žáků, z nichž se mnozí po absolvování zušky zapojili do folklorního hnutí na Hanáckém Slovácku. Její působení dalo podnět k založení dvou dnes již dospělých cimbállovek (Primáš, Strunka) a další mladé muzikanty seznámilo s interpretací lidových písní v regionu. Na tomto nemalém vkladu pro budoucnost hry v cimbálové muzice má velký podíl především dlouholetý vedoucí Jindřich Demela: „Nejdůležitějším momentem pro učitele je zapálit v dětských srdcích ten správný plamínek, který je třeba neustále rozdmýčkovat, aby nikdy nevyhasl a co nejdříve se rozhořel, a pokud možno rozpálil doběla. Musí se však foukat velmi opatrně, aby náhodou nezasnul docela.“